

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

це премійна вкладка в

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
у Львові, Ринок, ч. 10.
(власна камениця при вул. 3. Мая ч. 15)

Львів, 18. квітня 1931.

Однаке та сецесія тільки поглибила непорозуміння анустрі гітлерівців, які — в протиставленні до комуністів — ніколи не могли дійти до повної згоди в різних тезах своєї політики. Чувши їх разом передовсім постать їх провідника Гітлера, і то не тому, що він знав ясно свій шлях, а передовсім тому, що він самотній має в руках ключі від партійної каси. Сецесія з райхстагу не вийшла їм на здоров'я, а навпаки — довела рідше до кризи в їх таборі, до розлому серед їх т. зв. штурмових батальйонів.

Парламентарна сесія в Німеччині, що ради-
ла пим разом без гітлерівців, викликала, зро-
зуміла річ, почування полекші у проурядовій
більшості. Відсутність нац. соціалістів радше
помогла урядові, як зашкодила, бо ось уряд
Брінінга рішив використати добру конюнктуру
та активно виступити проти них і проти кому-
ністів також на краєвому терені. Так появил-
ся відомий декрет през. Гінденбурга про припи-
нення важности деяких постанов конституції,
декрет, що зробив велике враження в цілій Ні-
меччині.

Декрет Гінденбурга спирається на 48. ст. ваймарської конституції, що дозволяє у виняткових випадках припинити важність деяких конституційних свобод та видавати заборони репресійного характеру. Головні постанови того „примусового розпорядку“ такі: заборонено під карою від 3 місяців угору всякі збори під голим небом без спеціального дозволу влади, яка мусить бути повідомлена про них найменше на 24 години; під карою найменше 6 міс. заборонено носити зброю; заборонено ходити в одностроях та носити відзнаки; загострено пресову цензуру щодо статей та відозв, які підбурювалиб проти органів влади або релігійних установ; заповіджено репресії проти всяких антирелігійних виступів; одночасно з тим припинено важність 6-ти статей конституції, які гарантували особисту свободу, ненарушність помешкання, свободу думки, таїну кореспонденції, телефонічних розмов і т. д.

Наслідки того декрету не дали на себе довгого жалю. В таборі гітлерівців настала констернація. І ось Гітлер, побачивши незручну ситуацію, в якій опинився його табір, рішився завернути та не йти на гостру боротьбу з урядом. Він видав у тому напрямку наказ: підпорядкуватися декретові Гінленбурга і не давати притоки до дальших поважних репресій проти національних соціалістів. Однак це тактичне потягнення Гітлера викликало сильний фермент у партії. Сформувалася опозиція з радикальних елементів, яких центром був завісид Берлін, де гітлерівськими провідниками були Стеннес і Вепль. Для протидіювання бунтівним елементом Гітлер, який резидує у Мюнхені, рішив „проличити” свою партію, пересліду нову ре-

страцію членів, які до 12. ч. м. мусли підписати заяву беззастережної дисципліни та вірності партії, а східну (берлінську) групу нац. соціалістів просто розвізав. А хоч названі провідники цієї групи не склали зброї, то проте вже небан-

Божою Милостію і Благословенням Апостольського престолу Митрополит Галицький до духовенства Галицької Провінції.

Дві переважні події у розвитку нашої Церкви, які зайшли в останніх часах, приневолюють Нас забрати голос у справі, яка не лише мусить у високім степені займати всіх священників нашої Провінції, але від якої правильного поставлення просто залежить ціла будучина нашого обряду і ціла праця, яку за помічю Божої Благодаті будемо могли сповнити в ділі повороту наших відлучених братів на лono святої Католицької Церкви.

Першою подією є призначення Апостольського Візитатора для всіх парохій східного обряду в границях Польщі (з винятком нашої Церковної Провінції) в особі Превос. Кир. Ніколая Чарнецького, монаха Конгрегації Св. Ізбавителя (Редemptористів), 6. священика нашої Церковної Провінції. Це призначення Апостольського Візитатора, як не менше вибір особи, якій Святіший Отець той переважний уряд поручив, уважаємо за новий і великий доказ прихильності Христового Намісника для нас.

Сам факт, що Святийший Отець хоче бути безпосередньо діяльним унайкраще поінформований про весь стан Унії в Польщі, є для нас усіх великою подією і потверджує у нас надію, що справа св. Унії буде через Апостольський Престіл так поставлена і розвивава, як цього вимагає дійсно добро нашої Церкви та нашого народу.

Пресов. Николай є монахом всецїло відданім справі Унії, чоловіком, що від давна працює поза границями нашої Церковної Провінції, який по Божому розумїє потреби і трудности уніоністичної праці серед українського та білоруського народу і без сумніву зуміє достойно сповнити поручення собі уряд Візантатора.

Уряд Його, як сказано, не відноситься до нашої Церквиної Провінції і тому, хоч висловлюємо радість з Його призначення, не маємо можливості Його між собою вітати, а заразом не маємо причини висказувати надії чи бажання, що новий оборот розвитку Унії в Польщі обереться в йогоєн і нашої Церквиної Провінції.

Участь наша в справі Унії поза границями нашої Провінції не зміниться через назначення Апостольського Візитатора і не в праласповіді, щоб в короткім часі змінилася. Справи нашої Церковної Провінції належать у Рим до компетенції Конгрегації для Східної Церкви, а справа Унії в Познані, поза границями нашої Провінції, належить до компетенції Комісії, названої „Про Русь“, себто для всіх територій, що належать до російського царства.

Однак назначення Візитатором чоловіка, який перед вступленням у монаший чин належав до духовенства нашої Церковної Провінції, а подію дуже відродною для всіх нас, але й подією, що змушує нас до провірення умовин, під якими ми зможемо колись припинитися до невороту до церковної єдності вилучених наших братів на Волині, Подляску, Полісся та Білорусі

ком показалося, що вони мусять програти у війні з Гітлером, бо вже по кількох днях фронди лишилися без сотника в кишені.

З того бачимо, що Гітлер є не тільки знаменитим організатором (його партія має 600.000 зареєстрованих членів, які платять до партії від 1 до 5 нім. марок місячно), але й зручним та розумним політиком, який, не зважаючи на свій революціонізм, має багато зміслу для дійсності. Тому не дивно, що він умів витратити виборчу боротьбу, а тепер різними потягненнями старається устатувати і ту виборчу перемогу, і свою владу в партії. А хоч у його таборі ще даліше кипить від невдоволення, хоч обурення проти Гінденбурга за його декрет у таборі нап. соціалістів не стихає, то таки нема сумніву, що Гітлер поборов шасляну кризу у своєму таборі і є паном ситуації. Останнього слова він, очевидно, ще не сказав, боже нема сумніву, що він і його штурмові батальони мають одну мету: взяти керму влади в Німеччині у свої руки.

ським і зі Заходом. В їх понятті стати католиком не в тим, чим воно в дійсності є: прийняти вселенську науку Христа і признати вселенську власть Папи, але прийняти обряд западний, а до того й якусь западну народність. У наших сторонах стати католиком є для православних — стати поляком.

Перша річ, щобі їх до Католицької Церкви наблизити чи приєднати, є допровадити їх до того, щобі зрозуміли, що не треба їм нічого змінити зі своїх церковних чи обрядових чи національних традицій та звичаїв, що можуть стати католиками, заховуючи у всім свої обряди так, як їх досі заховували, без ніяких змін.

Такий був усе спосіб поступовання Риму супроти всіх східних людей, що піддавалися Апостольському Престолові.

Однак східні, після того, як приймуть вселенську віру і піддадуться власті вселенських Архієреїв, заховують часом щось з ложних понять, які мали перед єдиненням (в дисунії). Вони часом ще вважають, що латинський обряд в цілості або в частині є злучений в суті з католицькою вірою. Під впливом того свого ложного поняття, а також під впливом такого самого ложного поняття деяких католиків і латинників, що живуть між східними і всіма силами хочуть тим східним накинати або цілий або боляй частину латинського обряду, східні католики задержуються наче в половині дороги і так, як то робили в дисунії, так само і в унії дучать з католицькою наукою деякі дрібні звичаї, прийняті з латинства. Тим дрібним звичаєм ложно надають, не по-католицьки, догматичне значіння і тим спосібом судять про обряди й людей не по-католицьки.

Якщо між тими, що визнали вже власть вселенського Архієрея і прийняли вселенську віру, ан. між католиками, яких уніятами чи унітатами називають, виробляється думка, що до сущності їх віри з Римом належать і деякі обрядові форми, прийняті з латинського обряду так, як — згідно з нестійною думкою дисунітів — східний обряд належить до суті дисунії, то тада їх думка, що впливає з ложного давнього поняття, немов би обряд латинський в суті до Католицької Церкви належав, не відповідає ані духові Католицької Церкви відносно східних, ані католицькому духові східних.

І ця помилка є, відай, найбільш суттєвою у всіх т. зв. унітів. Вони не раз, не розуміючи католицького духа і Католицької Церкви, піддаються впливам латинського обряду або національних понять чи звичаїв якогось західного народу і починають поводити вважати справами нерозумно звязаними з католицькою доктриною якісь звичаї чи практики чи обряди, які абсолютно не мають нічого спільного з католицькою наукою. Є нпр. люди, які готові вважати річчю якогось догматичного значіння звичай відмовити три рази „Богородице Діво“ після Служби Божої, або щось подібного. Очевидно, вони таким чином роблять карикатуру з католицької доктрини і той ложний суд впроваджують у цілу свою працю.

Для них бути католиком — це не значить прийняти вселенську доктрину Христа і піддати власті вселенських Архієреїв, лише заховувати такі а такі дрібні провінційальні, парохіальні звичаї, що держаться прямо одної давнини. Очевидно, що така вузькість понять робить їх цілком нездібними до унійної праці, а не раз справляє, що вони є навіть шкідливі для цієї праці і не повинні бути до неї допущені, бо як жеж до широкого духа Кат. Церкви зможуть ввести людей ті, що самі того духа не мають? Це не значить, щобі Ми осуджували всі законні зміни, які провінційальні Собори в нашій Церковній Провінції впровадили згідно з потребою часу і народу. Однак тих обрядових змін, введених законно Замойським і Львівським Собором, нема дуже багато. А навпаки, є дуже багато в наше життя незаконно введених і не всіма прийнятих обрядових звичаїв, або — що гірше — обрядових недбалств, що з обряду роблять карикатуру. Тому, при системі догматизування кожної аміни, стає необхідним те, що людей того типу не можна допускати до унійної праці.

Наша Церковна Провінція дійшла до того, що вузькоглядність в розумінні деяких обрядів і церковний, некатолицький дух в їх приміненні стає загальною небезпечкою. Без нового провінційального Собору нема мови про те щобі знести й усунути ті рішення Замойського і Львівського Собору, котрими наша Церковна Провінція законно впровадила деякі обрядові зміни. Коли ще є які загально прийняті звичаї, — може не інакше впровадані церковною Владою, як тільки мовчачкою, — звичаї, які єднали собі нарід, до яких нарід привик і які нарід цинить, тоді, очевидно, їх не може сам священник змінити чи зносити, бо такі звичаї можуть через мовчазливу апробату церковної Влади стати законними звичаєм.

Однак у всіх інших справах треба нам собою і дбайливо заховувати всякі, хочби найдрібніші обряди і можливо якнайбільше пристосовувати їх до східної традиційної обрядової

форми, яка в нас, на жаль, таки через недбалство поводити затрачується. Католицький дух, послух для Католицької Церкви і потреба бути готовим на поклик, коли прийдеться працювати для єдинення наших братів, вимагають від нас, щобі ми були обрядовими і не лише вірно заховували досі приписане й обов'язуюче, але й відновляли наші питомі традиційні звичаї, які або цілком або в частині затрачуються. Так заховувати обряд велили би самі літургічні та наукові огляди.

Не є це розумно ані поважно легковажити дрібні приписи, а також робити з обряду якусь карикатурну мішанину, що не має ніякого ані літургічного ані наукового змісту. Не можна нпр. погодитися на таку латинізацію, яку в останніх часах впроваджували на Холмщині деякі священники, що прилякали при Службі Божій, давали розрішення в латинській мові і старалися якнайбільше наблизитися до латинського обряду. А вже просто гріхом є не вважати на приписану форму лише тому, бо вигідніше її не заховувати. Хто з принципу хреститься все цілою рукою і все лише раз, хто заодно, без ніякої причини, не вживає при Проскомидії копія, хто перед Службою Божою не відмовляв молитов перед іконостасом, або допускається інших подібних пропусків і недбалств, яких числа нема, той грішить недбалством через незаховання припису, а навіть робить з обряду прикру карикатуру. Однак не огляд на красу літургії і повагу Богослуження, не огляд на стиль обряду і навіть не огляд на поодинокі приписи, які треба собою заховувати, лише без порівняння вищі і ширші мотиви вимагають від нас обрядовості. Вона є потрібна Католицькій Церкві, без неї ми не тільки не можемо послужити Католицькій Церкві в ділі привернення до єдності Церкви відлучених братів, але просто шкодитимемо Церкві в цьому ділі. Обрядовість потрібна й для нас; безумовно нам треба перестати наслідувати треба нам бути собою, бо лиш так зможемо щось Церкві принести, щось для неї зробити.

Може бути, що є багато католиків, які нічого більше не бажають, як тільки того, щобі ми не були допущені до унійної праці. Багато бажало би видіти нас замкнених у Галичині, зайнятих внутрішніми боротьбами, засуджених на вічну безплідність і нечинних у справах, що відносяться до вселенської Церкви. Однак ніяким чином не лежить це в нашому інтересі ані в інтересі Католицької Церкви давати тим нашим приятелям найсильніший аргумент, що ми є дійсно такими, якими вони хотіли би нас видіти, себто неспосібними до унійної праці і шкідливими для неї.

Нам треба вірно заховувати всі наші давні обрядові і церковні передання. Це не значить, щобі ми мали приймати якісь незнані і чужі нам обряди російської синодальної церкви. Але, коли між нашими старими і давніми переданнями знаходяться деякі звичаї, які заховалися і в синодальній церкві, то це не може бути для нас причиною, щобі ці наші давні звичаї занедбувати.

І до нашого народу не можемо йти з програмою легковаження або й висмівання всього, що рідне, що наше, що східне, що нам дороге, що нам батьки передали, бо таким представленням річчю зробимо їм правду Христової науки зневаженою. Тим менше з такою програмою можемо йти до відлучених, що свої обрядові звичаї можуть цінити більше як віру.

Очевидно, треба їх довести до того, щобі вони віру ставляли на першому місці. Але чи це досягнемо, висміваючи їх звичаї? Чи радше не наразимося на те, що й нас зненавидять і науку, котру би ми хотіли передати?

Зрештою, неправильно протиставляти віру обрядові. Обряд є визнанням віри й очевидно без віри не має вартості; але й віра без визнання віри — без того найважливішого діла віри, яким є її торжественне визнання — є мертва і без значіння. Відлучення богослужбових відправ від віри і протиставлення одного другому є протестантською думкою.

Програма св. Ап. Павла: *асім ставати для асїм* — обов'язує нас. Тому, щобі східних для Бога і Церкви привертати, треба нам самим східними бути або й східними ставатись. Очевидно, чим більше дбатимемо про обрядові традиції нашого народу, тим сильніше треба нам буде працювати над тим, щобі дати тому народові католицьку свідомість, то є свідомість належності до вселенської Церкви і привязання та любов до тої Церкви і її зверхника, Римського Архієрея, до всіх прав і догм Церкви.

До цієї католицької свідомості і привязання до Католицької Церкви мусимо змагати всіма можливими засобами. Коли ту свідомість і то привязання в нашому народі побільшає почитання Пресв. Серця, Непор. Зач. Преч. Діви Марії, то сміло наш нарід до цього почитання і любові будемо заохочувати, але в почитанні Христового Серця будемо стерегтись сліпого наслідування лиш того, що бачимо в костелах. Почи-

тання Христового Серця чи Непор. Зачаття можуть рівно добре прибути западну, як і східну форму. Чому їх не приміняти до нашого обряду, чому не надати їм східно-византійської форми? Наш обряд чимраз частіше звуть і Римська Курія і богослови кат. світа византійським обрядом. Ту назву оправдує факт, що Византия надала нашому обрядові його дефінітивну форму і що ми цей обряд в Византії прийняли. А коли так, чияж можемо назвати византинізм лише те, що є недоброго в традиції византійської Церкви? Очевидно, в цих традиціях є схизма Фотія і Керуларія, в цих традиціях надто далеко відлучились від цезаропалізму. Того всього очевидно відрікаємося і це все осуджуємо. Але чи можна те осуджування і відречення звернути до цілого обряду і так само обряду відрікатися, як і схизми? В традиціях византинізму є неоднораз, чого одобряти не можемо. Зовсім так, як і на Заході і в історії западних церков є такі напрями, противні духові Католицької Церкви (галіканізм, йозефінізм, американізм), а якими не можемо погоджуватися. Передовсім же таким ложним і злим византинізмом є догматизування обрядів, приписування догматичного значіння обрядовим формам. Дивно не раз видається, як люди, що вступають найбільше проти византинізму, являються найзавзятішими византиністами в приписуванні догматичного значіння малим, а часом і незаконним звичаєм, що не мають ані правної, ані душпастирської підстави, та називають схизматиками найкращих католиків тільки тому, що в своєму „Вірую“ не хотять вложити неканонічних додатків.

Хто прив'язує надмірне, майже догматичне значіння до якихнебудь дрібних обрядових практик — той багато не різниться від того православного батюшки з царських часів, який з патосом твердив, що широкі рукави його рясни мають „догматическое значеніє“. Очевидно, що такі твердження є абсурдним византинізмом. Однак, щобі його вилічити, треба почати від важніших справ, треба довести його до вселенської віри і підчинення Папі, а тоді він — може й не знаючи, коли — зрозуміє, що можна носити вузькі рукави й подобатися Богові. Колиж проти византинізму його широкі рукави і борода підемо боротьбою з таким самим византинізмом вузьких рукавів і обголеної бороди, — то ледви чи волись його переконаємо про правдивість католицької науки.

Коли будемо боротися упертим обстоюванням дрібниць проти двоперстного знаку хреста (старо-обрядлив), суцього Алілуя, таких то а таких постів, тоді помножимо труднощі так, що не буде можна й подумати про допровадження до якоїнебудь єдності.

Тільки ширина Христових поглядів, тільки вселенськість науки можуть стати ліком на східний чи західний византинізм.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа нехай буде зі всіма Вами. Амінь.

Дано при Нашому Архикатедральному Храмі св. ВМ. Георгія, дня 13. квітня 1931., в другий день Празника Христового Воскресіння.

† АНДРЕЙ
Митрополит.

За океаном.

Українські журнали в англійській мові.

В Нью Йорку почав виходити місячний журнал „The Ukrainian Review“, присвячений українським справам. У першому числі редакція заявляє, що завданням журналу є інформувати американську публіку про українські змігання. В цьому числі поміщені статті про пацифікацію, про українців і Лігу Націй та про акцію американських українців. Крім того обговорена справа пропаганди, справа автономії Закарпаття та поданий лист українця, що втік із Союзвських Островів. У журналі є ще стаття про різні теорії дотично початків української нації, згадка про Шевченка і його зустріч зі славним амер. актором-негром Олдріджем та оповідання Марка Вовчка „Степовий гість“. Редактором журналу є Самуел А. Валас. Адреса редакції: 11 West 42 вулиця в Нью Йорку.

Дня 25. III. ц. р. вийшов другий зошит квартальника Несторія, який видає в англійській мові інкорпорована спілка „Молода Україна“ — „Янг Юкрейн“ — під провідом д-ра Юрія Андрейка. Адреса видавництва: 59-Ст. Маркс Плейс, Нью Йорк. Ціна зошита 25 центів, а передплата річно 1 долар. В раді директорів входимо такі імена: д-р Юрій Андрейко, Василь Цільник, д-р Неоніла Пелехович, Йосифина Ярема, п-ні М. Родик, а в допоміговім комітеті Михайло Ролік, п-ні Мартин Десмон, Ольга Киричів, Олена Лотович і декто з попередньо вичислених директорів. Число на квітень присвячене пам'яті Шевченка і зрелоговінне добачливо.

Український відділ в Пенсильванському Музею.

Американські українці рішили поробити заходи для відкриття українського відділу при Пенсильванському Музею Мистецтв, увійти негайно в порозуміння з Національним Музеєм у Львові та покласти до життя окремі комітет з представників українських організацій пенсильванського степу.

Шевченківська радіо-година в Нью-Йорку.

Заходами композитора Павла Угницького радіо-організації „Нешенел Бродкестинг Ко.“ відступила цілу годину на Шевченківську про-

паганду в англійській мові дня 21. квітня 1931. З огляду на те, що „Нешенел Бродкестинг“ має сильні радіостанції, програму можна буде чути по цілій Америці й Європі.

Два нові українські адвокати в Нью-Йорку.

Дня 9. березня допущено до адвокатської лави двох нових адвокатів українця у місті Нью-Йорку. Є ними Степан Ярєма і Михайло Пізнак. Оба вони беруть участь у політичному житті як члени українського демократичного клубу в Нью-Йорку, подібно, як і два старші українські адвокати, Михайло Родик і Василь Шаліник.

З польської преси.

За „правдиву пацифікацію“.

Статті д-ра Станіслава Піотровського.

Ми вже згадували, реферуючи недавно про-український випадок п. К. З. у „Слово Польське“, що безпосередню притоку до цього дали йому статті д-ра Станіслава Піотровського у варшавському тижневику „Пшемол“. Прізвище цього публіциста нам не чуже. Він оголосив кілька статей у журналі п. Ст. Тугута „Тидзень“ — усі на українські теми та всі з правдивим знанням справи, а до того з мужнім і поважним трактуванням їх. Цього було досить, щоб звернути на себе увагу українців, які пильно слідкують за польською пресою, чи і поскільки вона відомоється зліда графету — незнання, поверховності й українофобської тенденційності. Коли „Тидзень“ Тугута був примушений через цензурні умовини закритися, д-р Ст. Піотровський найшов для своїх статей на українські теми місце у „Пшемолі“, органі ліберально-демократичної санацийної групи „Лехіпського, голови „Звіонзку мьст і всі“, який нині у повній неласці серед властей імущих. З усіх послів тієї групи в попередньому соймі, дійшов до цього союму сам лише її лідер, але швидко, забентувавшись підчас голосування над справами „пацифікації“ і Берестя — зрікся разом з проф. Кржижановським і д-ром Новакон мандату.

Перша стаття, яку хочемо тут переповісти, появилася у числі „Пшемолу“ ще з 29. березня. А проте зміст її ані на одну йоту не перестав бути актуальний. Затитулована стаття „Пацифікація“. Починається вона виказкою скарг, які у зв'язку з „пацифікацією“ влинули до „Ліги Націй“, після чого читаємо там такий уступ декларативного характеру:

„Пшемол“ виступив свого часу рішуче й без застережень проти засади збірної відповідальності, прийнятої в пацифікаційній акції. Після цього факту годиться підкреслити, що результатом повної методи, крім розголосу, було розбудження неприхильних нашої державній раші настроїв серед населення, яке неоднократно зазнало кривди серед загального замішання, даліше — утруд-

нення у нахиді та заволаванні фактичних справників, які переважно скористали з заколоту і атаків, закриті відповідальністю інших, часто невинних, врешті закриття низки українських установ і вихованих закладів, як кара буцімто за участь в саботажах їх членів чи вихованків, при чому це обвинувачення не втрималося у світлі судового розгляду, бодай щодо вихованих заведень. І так суд присягав у Тернополі, зложений з поляків, звільнив після переведеної розпрані 3-ох учнів української гімназії в Тернополі від закиду підпалу кількох штирт збіжжя, а заарештованих під закидом участі в саботажах ученики української гімназії в Дрогобичі були звільнені перед судовою розпраною.

Опісля, покликуючись на „пацифікаційну“ дебату у соймі та заяву міністра внутрішніх справ, що „винуваті зловживань були або будуть покарані“, автор висловлює побажання (і надію), щоб це дійсно сталося.

Бо коли викриється особи, які доконали зловживань, та покарається їх, коли відкличеться розпорядження, видані у відношенні до вихованих заведень у випадках, коли скермовані проти них закиди не втрималися при судовому розгляді, і коли в міру можливості винагородиться матеріальні шкоди, то це припшишить подогодження справи пацифікації в Лізі Націй і ствердить, що довірливість і невідповідальність не є засадою у нашої адміністрації.

Опісля пригадується автор ближче безпосередній причині „пацифікації“ — масовим підпалам, і твердить, що їх не виконували навіть члени тайної організації, лише „незрівноважені елементи й легководущі люди“, при чому — на доказ — покликуються на судові розправи, на яких обвинувачені парубки самі призналися до підпалу, не признаючись до приналежності до УВО. У зв'язку з цим автор обвинувачує польську ендещію („обуз народови“), як найбільшого винуватця, що польська сторона прийняла засаду збірної відповідальності, і

Запевнення майбутнього дитини

дає батькові спокійну совість. Тому батьки, забезпечіть своє життя в користь Ваших дітей в одинокому українському Товаристві „КАРПАТІЯ“ Львів, Руська ІС.

тому застерігається проти того, щоб єдину відповідальність за це скидати на правлячий табір.

Ідеологія табору Писулського створила концепцію федерації і схиловалася признавати деякі слушні права українській меншині в Польщі. На жаль, „обуз народови“, який крім абстрактної, примусової подолонняції всупереч усім міжнародним зобов'язанням, не висунув ніякого реального проекту, унеможливив реалізацію якоїнебудь державно-творчої програми, тероризуючи публічну опінію погрозами закиду зради національних інтересів.

На доказ цієї тези автор казав на єндещьку пресу, називаючи на першому місці „Слово Польське“, як орган, що „затроював атмосферу трійлом ненависті“. Автор стверджує, що „Слово Польське“

„перейшло вправді до правлячого табору, але зберігав своє давнє наставлення до української проблеми і мзбути цією дорогою пристрасний і безапальний спосіб писання про українські справи просяк до деяких проурядових столичних газет.

На другому місці називає „Ілюстровани Курер Цоппени“, якого „становище і тон статей“ іде „за прикладом єндещької преси“, а потім покликуються на становище єндещьких часописів „Газета Варшавська“, „АБЦ“ і „Курер Варшавський“ підчас пацифікації. З числа 184. з 2. VII. 1930 р. „Газети Варшавської“ цитує навіть цілу нотатку п. н. „Експрес гаїлзмаків“, в якій єндещький дописувач обурюється на о. Іванчука з Товстого, що він посмів витати на порозі своєї церкви польського єпископа Лисовського словами: „Витаємо Вас, Владико, на нашої українській землі...“

В українській справі повторюється у нас погляд, що введення в життя деяких автономічних прав для українців залежить від признання ними нашої державності. Це несправильний підхід, який подекуди квестіонує нами самими державне становище українського населення. Наш державний інтерес вимагає, щоб ухваленний соймом в 1922 році, перед затвердженням радою амбасадорів нашої східної границі, закон про самоуправу південно-східних воєвідств і про оснування українського університету — був виконаний. В наслідку введення в життя того закону відпав би з української сторони аргумент, що ми не виконуємо власних законів. Треба врешті раз представити у правлячому світлі стан справи нашої публічної опінії, збалансуючий і загашений демагогічним тоном короткозорі шовіністичної преси. В забите дошками

ФЕЯДЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 21. КВІТНЯ 1931.

ЗАСТІРЕЦЬ.

Чому Славко грав на Великдень у шахи?

(Гумореска.)

В добі, коли одні політики кажуть бути зльованими, а другі суперечаться з ними, пішу повість про Славко, політика, який в одній парохії, що подобала на містечко, на сам обиваний, Великодній Понеділок, нароби багато тривоги, а навіть шкоди, ще й образив свого будучого тестя.

Відомо нашим старшим землякам, що по деяких наших містах, як напр. в Бродях та по деяких монастирях напр. у знаміні зі „Слова о Полку Ігоревім“ Плісниську та в деяких містечках були по церквах органи. В великі свята і відпусти правил там латинські Служби Божі, при тім ще й вичаї, на що не дозволяв у той час наш обряд. Наші громадяни не могли вислухати своєї Служби Божої, яка мусіла починається не раз аж по 12. годині!

Подібні відносини були і в містечку, де вишло нам бути в часі одного Великоднього Понеділка. До місцевого пароха приїхав тоді його братиш Славко, що вчнясь в червоверхім, а потім і в львівському університеті. Був це ідейний молодіш, меткий і добрий — як згодом показалося — політик.

В часі Баденівських виборів, коли не дозволяли на вичаї, приїхав він одного разу до славного містечка Зборова в день великого ярмарку. Трапилося, що один господар, неучи безрогу на продаж, вининив другий віз і віхав на купу

каміння, призначеного до мощення дороги. Фіра трохи перехилилася, а безрога, як звичайно, закичала. Тоді наш Славко виїхав на другу купу каміння і почав до людей ось яку промову:

„Громадяни-виборці! Чи не бачите, що наша, хлопська свиня була би забила через панські дороги! То який має бути порядок в краю? Всьому винен сойм, парламент. Рада повітова і теперішні правління. Тут не то чоловік, але навіть біда наша безрога з трудом годувана, потом поливана, непевна свого життя. Люди, голосуйте на Тяничкевича, щоб мав навіть Буськ з Баденім завалитися“.

Говорив багато він ще дечого і коли після години такого „віча під голим небом“, якого вислухало тисячі громадян в трьох сусідніх повітв, з'явився жандарм, тоді Славко миттю сів на одну з фір, біля якоїсь безроги і сказав до жандарма:

„Може, пане, купите мою безрогу?“ — Відтак з'явив коні і зник, як пєс на ярмарку. Тяничкевича таки вибрали послом.

Іншого разу, а саме на хрестинах у бурмістра, де він вчин діти, сказав він до нас, що скаже кумі, жінці старості, що вона „малпа“. Він заложився з нами і виграв заклад, бо зааранжував забаву „а менеджю“, а розділяючи ролі сказав старості: „ди пані — малпа, жінка осяла“, — себто старості. Нешасну жінку назвали від тоді в місті й повіті малпою, а „старосту осяла“ австрійська влада незабаром перенесла, бо це була компромітанція урядника.

Ідучи в гостину до нашого пароха Славко пізнався на борзі в залізничці з панною Мечиславою. Вона призналася, що в Великодній Понеділок приїде зі своїм „луком“ до сусіда, нашого пароха, в гостину, бо буде тоді в церкві традиційна латинська Служба Божа. З місяної

Пі розмови догадався Славко, що вона сестриня або таки донька його господні. Просяючи з нею, по тодішньому буквописному значаю поцїлував він її в руку. Панна Мечислава чи „Мечка“, як її дома кликали, зацікавилася більше нашим Славком, а небаком навіть пішла слухи, що Славко мав з нею заручитися в часі свят.

В Великодній Понеділок у так званій „обливаний“ зайхала бричка вже в 9. год. Вісї „сусїд“, висїла причепурена панна Мечислава, а далі, „управитель дібр“ з жінкою і дітьми. Усі зайшли на „веранду“ на прихордство, бо латинська Служба Божа мала заступити нашу.

Щоби гості не нудилися, запропонував наш Славко „сусїдові“ партію шахів. Ми заїсїди думали, що шахи, то гра — умова, спокійна і не ризикова. Першу гру програв Славко. Дістав мата. Всеж він при тім доволі гостро заявив, що на підставі правил славного Ласкера він повинен уже в трьох ходах дати сусїдові мата та цей його випередив. Коли грали другу партію, тоді Славко після втрати всеї і двох коників заявив: „Тепер по правилах — Баєра дам вам мата у трьох ходах“.

Скалося так, що тимчасом Славко дістав і другого мата. Якби перський винахідник шахів був дещо передбачив, то був би ідею свого винаходу взяв до гробу. Славко зірвався з крісла і ним перебіг ногу панні Мечиславі так сильно, що вона аж зойкнула з болю; далі вхопив за палицю управителя дібр і мав бити свого партнера. Сусїд подався до дверей і став втікати з веранди на подвір'я. При дверях дістав він аперше від Славка по хребті здоровенною палицею. Славко гнав за ним аж на гумно, відтак поза обори, поза ріжні коміркі для безрог, купивши та поза стебми Славко весь час то

зоологічного націоналізму подвійсько треба випустити струю свіжого воздуха. Треба виписати в програмі гасло порозуміння народів Польщі, для спільного зусилля при боротьбі з внутрішніми і зовнішніми труднощами... Наше гаряче бажання, щоб прийшла вже раз правдива пацифікація у польсько-українських відносинах.

Наприкінці знаходимо цікавий зворот, що мовляв — „лише правлячий табір (себто санация — прим. ред.) може розв'язати українську проблему“. Автор впевняє, що й українські політики здають собі з цього справу.

Коли я, в розмовах з бунш. заст. голови соймового клубу УНДО тодішнім послом Володимиром Целевичем, вказував кілька літ тому на симпатії польської лінії до українців, цей визначний український діяч відповів мені на те, що українці відносяться до тих проявів дуже критично, тому, що ці прояви походять зі свідомості про свій плятонічний характер та з пересвідчення, що висувані проєкти не можна було реалізувати...“

„Новий Вертеп“

Вівторок 21. IV. в залі Лисенка Початок в год 8 веч — Білети раніше в Союзім Базарі від 9—12 і 2—7. — 1833 Подробини в афішах 2—2

Париська мистецька хроніка.

В поважному франц. місячнику „Nouvel Age“, що має співробітниками такі імена, як Сінклер Люїс і Блез Сандрар, появилася з 4 ч. (квітень) за цей рік така українська: Стаття про Мик. Глушенка пера К. Гіршмана прикрашена трьома рисунками нашого мистця, стаття Е. Пейсона про фільм „Арсенал“ Довженка і франц. переклад оповідання В. Винниченка „Віють вітри, віють буйні“.

У франц. тижневику „Le Naturisme“ появились кілька наворотами обкладинки (що тижня нова) українських мalarів М. Глушенка і С. Гордицького.

Улаштується перша збірна виставка українських мalarів в Парижі, що відбудеться в подовині травня у „Французькому Ателіє“.

Галерія Гіршмана улаштує 17. квітня збірну виставку сучасного молодого мalarства. З українців беруть участь Глушенко, Перебийніс, Андрієнко і Кричевський.

Французький мalar-конструктивіст Леже улаштував у „Модерній Академії“ виставку „Мистецтво реклами і графіки“. З українців виставляє свою графіку С. Гордицький, що в 1929 р. був студентом цієї Академії.

В травні — серпні відбудеться в Парижі у Petit Palais Міжнародна Вистава мист. Книги. Участь бере біля 20 країн. Тому, що участь України, як осібної держави ще не певна, українські мистці в Парижі постановили взяти в кожному випадку участь хоч би особисто кожен зокрема.

Мalar Перебийніс викінчив розмальовувати костел при авеню Д'Опіналь. Праця виконана фресками, у модерному стилі. — С. Г.

вдарив сусіда, то вимахував палицею для більшого удару.

За рогом жіноцтва мали ми бігати за ними і розбрати Славка. Ми слідили ту авантюру крізь скляні двері, поки сусід не сховався в захистну комірчину, де зачинився на гачок. Тоді Славко вдарив ще двічі в двері так сильно, що аж палиця розкололася. Усім нам стало жаль сусіда. Християнське почуття наказує, як каже еретично, здається, англієць Шов, „що треба навіть діавола по християнськи трактувати“. Боротьба, подібно, як 30-літня війна закінчилась там, де почалася, себто на веранді. Ніхто з нас і не промовив. Усі боялися.

За пів години привели і сусіда. Його одяг був подертий. Ріжні місця на тілі виповнювали синяки.

„Мечка“ — крикнув він по хвилині — всідаймо на бричку і додому. Ох!”

Немудра служниця Катерина думала, що недужий просить чогось напиться і принесла аж пів ведра молока, кажучи:

„Прошу, є „млечко“. Ми вибухли сміхом. Принесли мидичку повну води. Отець парох став мачати ручник і класти його на карк, на плечі та обмивати заболочене лице бідної жертви. Вода лилася в той обливаний понеділок з потилиці, з лия та голих плечей.

Введовні виїхали всі гості з Мециславою, „нареченою“ Славка туди, звідки приїхали.

— Папе Славку — спитала тета парох — деж випадало бити палицею свого будучого тестя. Якби так наприклад тещу то ще...

— Бачите — пояснив Славко. — Я зробив це для добра парохії. Навіть паламар і дяк радилася вчора зі мною, що зробити, щоб ми мали в Великодній понеділок своє Службу Богу... Тому я заправ у шахи...

Перший берестейський вязень перед судом.

Розправа проти п. ІВАНА ЛІЩИНСЬКОГО, б. українського посла до польського сойму, перед львівським судом. (Четвертий день розправи).

Розправа починається переслуханням свідка д-ра Богдана Савчака. Цей свідок був 1927 р. на вічу в Ланах і тепер пригадує собі, що посол Ліщинський говорив лиш те, що говорять інші послы на справоздавчих вічах. В цій промові не було нічого, що моглоб колідувати з якимнебудь параграфом. По вічу люди спокійно розійшлися до дому, ані не збунтовані, ані підбурені.

Предсідник триб.: Отже промова не була звернена ані проти уряду, ні проти Польщі?

Свід. д-р Савчак: Боже борони! Навіть поліціянт Тендера по вічу говорив мені, що хоч промова п. Ліщинського була гострою критикою уряду і слухати цю промову було поліціянтам неприємно, то всеж ця промова не була антидержавна і тому віча не розв'язано.

Оборонець д-р Шухевич ставить внесок покликати до розправи кількох свідків, які, обороняючи честь і гідність посла Ліщинського, доказали би, що закид акту обвинувачення, начебто посол Л. побирав мешканцеву лихву за будинок при вул. Кубасевича, є безпідставний і не відповідає дійсності. Ці свідки називаються Микола Легенький, Михайло Олексин, Іван Олексин і Петро Петрик з „Просвіти“ у Львові. Оборонець д-р Шухевич доказує, що прибутки з того дому в сумі 600 доларів пішли не на користь Ліщинського, але Ліщинський віддав їх на користь українського „Сокола III.“ при вул. Городецькій, а саме на ремонт згаданого дому. Гроші ці були тільки зворотом коштів витрачених „Соколом III.“ на ремонт дому при вул. Кубасевича.

Тут між оборонцем д-р Шухевичем і предсідником трибуналу приходить до гострого конфлікту, предсідник дає волю, оборонець Ш. гово-

Оборонець д-р Старосольський звертає увагу, що цей свідок зізнає проти посла Ліщинського дослівно те саме, що зізнавав проти посла Кохана.

Свід. Фрайденберг: Цеж було давно, і я точно не пам'ятаю, що говорив Кохан, а що Ліщинський, і на яким вічу це було.

Оборонець д-р Шухевич ставить внесок покликати на свідка представника староства Сларацького, який був на вічу в Чесанові і відтак говорив, що промова посла Л. не мала ніяких антипольських тенденцій.

Свід. Іван Опшанський, селянин, каже, що посол Л. лиш критикував польські шовіністичні партії, які кривдять українців, але проти Польщі не промовляв. Більше свідок не пам'ятає.

Свід. Олександр Колодій, книговод з кооперативи в Чесанові також пригадує собі, що посол Л. тільки виступав проти „зловживань адміністрації, та проти того, що в українських школах діти ще рідною мовою говорити не вміють, а вже мусять говорити по польськи, хоч не вміють.

Предс. триб. Ягодзінський (по українськи): Як не вміють по польськи, то навчаться.

Свід. Іван Іваненюк переконує трибунал, що посол Ліщинський тільки агітував, щоб вступати до найповажнішої партії УНДО та виступав проти польонізації українського шкільництва.

Предсідник триб.: Посол Л. нарікав, що з українськими школами в Польщі кепсько?

Свід.: Натурально, що кепсько, як українські школи польщать. Посол казав, що українські діти йдуть до школи, в школі вчать польські вчителі, які не розуміють дітей, а діти їх,

MICHELIN новий рід опон витовт Транда, Львів, Подлевського 2. 2-10

рить далі, предсідник заявляє представникам преси, щоб не наражували газет на конфіскацію і не поміщували в пресі останніх слів д-ра Шухевича, сказаних після давання. Тому ми ці слова оборонця й пропускаємо. По нараді трибунал прийняв внесок оборонця.

Далі зізнавав свідок д-р Іван Малко про віче в Мостах Великих. Посол Ліщинський промовляв по лінії декларації посла д-ра Дмитра Левицького в польському соймі, закликав боротися покищо за автономію Сх. Галичини і північно-західних укр. земель, а коли посол почав критикувати роботу старостів і поліції, віче розв'язано.

Прокуратор читав закиди акту обвинувачення щодо віча в Мостах Великих, а свідок твердить, що всі ці закиди є безпідставні.

Прокуратор: Чи посол Ліщинський говорив, що 40 мільйонів українська нація повинна вибороти собі свою державу?

Свід. Малко: Говорив про державність на Великій Україні.

Прокуратор: Ну, як говорив про 40 мільйонів, то до них зачисляв і тутешніх українців, і коли назвав Україну за Збручем „Великою“, то Сх. Галичину вважав „Малою Україною“.

Свід. д-р Пантелеймон Бабак під присягою твердить, що промова посла Л. в Чесанові мала характер невинного справоздання з посольської діяльності і характер агітації за УНДО-м. Проти польської держави не впадо ані слово, а тільки проти польських партій. Посол Ліщинський не говорив, що треба налягувати в лице тому, хто говорить про угоду, але ті слова сказав один з учасників віча. Мааурів не називав заволокми.

Свід. Фрайденберг командант постерунку в Чесанові твердить, що посол Ліщинський промовляв, що українці повинні боротися проти Польщі аж до остаточної побіди, що між поляками й українцями ніяка угода неможлива і хто говорить про угоду УНДО з поляками, тому треба палувати в лице. Нація, яка замешкує землі від Сяну по Ураль повинна стидатися, що її послы мусять бути послами чужого сойму у Варшаві, а не свого у Львові, або в Києві. покищо українці повинні боротися за те, щоб мали своїх воеводів, старостів і поліцію. При кінці віча: „Міністр Складковський говорив у соймі, що тільки українські політики і послы недоволені уряду і польських порядків. Отже хто з вас вполоні з Польщі, хай піднесе руку!“ „Натурально ані один хлоп не підніс руки“ — тими

тому дивляться діти на вчителя, а вчитель на дітей, як телята на мальовані ворота.

Свід. Василь Машко, простодушний селянин, доказує як може, що пан посол нічого не винен і нічого злого не балакав.

Свід. Головатий, селянин, зізнає те саме.

Свід. Дмитро Воднар підтвердив зізнання попередніх двох свідків.

Свід. Марій Яцко каже, що в Доброшані віча зовсім не було, бо як тільки посол Л. приїхав, поліція віче розв'язала і промови ніхто не міг виголосити.

Те саме зізнає Томко Марій.

Свід. Вацлав Дрегер як делегат львівського староства був на вічу в Черепині і тепер зізнає, що він перервав промову посла Л., коли він почав говорити, що Український Парламентарний Клуб озголосив у соймі декларацію згідно з якою український нарід прямує до відірвання укр. земель від Польщі і до створення своєї держави. Ціла промова була антипольська, вічевики почали співати „Ще не вмерла Україна“. Нинішній свідок забороняв співати, але хлопці співали далі, при чім посол Ліщинський махав руками, диригуючи хлопцям у співанні національного гімну.

Прокуратор: Чи гімн „Ще не вмерла Україна“ був коли заборонений?

Свід.: В „Моніторі“ 1928 р. був оголошений розпорядок про заборону співати ту пісню.

Д-р Шухевич: Чи вам відомо, що у казені дарі „Золотий Колос“ гімн „Ще не вмерла Україна“ був сконфіскований, а потім конфіскацію відкликано, і чи вам відомо, щоб за австрійських часів хтось розв'язував віче за пісню „Бже Польща не згігнела“?

Свід. Ні, не знаю.

Свід. Петро Попелястий зізнає, що віче в Черепині розв'язано за те, що селяни співали „Ще не вмерла Україна“, а посол Л. кликав „Співайте люди, не бійтеся, нам це вільно“.

Предсідник триб.: А не казав посол: „Хлопці, викиньте того поліціянта!“?

Свід.: Того я не чув.

Свід. Андрій Машгалар зізнає те саме.

Свід. Кароль Адам, поліціянт з Давидова зізнає: З тим вічем у Черепині було так, що делегат староства розв'язав віче, а тоді посол Ліщинський підняв руку і кликнув: „Співайте! Ще не вмерла!“ Селяни почали співати, поліціянти виганяли людей, а Ліщинський кричав: „Викиньте люди тих поліціянтів!“

Свід. Адам Пернала, командант станиці в Давидові так само твердить, що він з цілою по-

Дописи.

ЗОЛОЧІВ. (Як повітовий виділ перепилює будову церкви в Скваряві.) В Скваряві, золочівського повіту, є старенька церква, що хилилася до упадку, а в додатку є за мала для потреб громадян. Скварява село доволі велике — около 1.000 душ, з чого близько 300 латинників, отже менше як одна шеста частина загалу мешканців; решта греко-католики. З огляду на потребу будови нової церкви місцева громадська рада рішила відступити під будову нової церкви невеликий кусник громадського вигону, бо іншої, відповідної на цю ціль площі в селі нема. Для заокруглення площі під будову церкви запропонувала громадська рада прилучити зі сусідньої площі шкільного фонду в просторі 76 арів 51 метрів квадратних клін величини около 8 арів і в заміну за це приділити з громадського вигону відповідну скількість землі, що безпосередньо межує зі шкільною площею і її збільшити до величини 85 арів, себто около півтора морга. На цій площі має стати шкільний будинок, а решта має йти на город для управителя школи. На цій транзакції добре виходить шкільний фонд, який вже є власником відступленої йому з громадського вигону (пасовища) площі і тому

Шкільна Кураторія у Львові згодилася на згадану транзакцію. Але тут заложив проти цього своє veto повітовий виділ в Золочеві, а фактично староста Гавенда і дотичної ухвали громадської ради не затвердив. У дійсності повітовому виділові чи там старості Гавенді йде про те, щоб припинити будову церкви в догідному місці, при дорозі і недалеко будучого шкільного будинку, бож вартість одної десятої частини морга громадського пасовища, відступленої під будову церкви, представляє найвище квоту 80 золотих. Повітовий виділ, не затверджуючи ухвали громадської ради, в розмислом ділає на шкоду інтересів греко-кат. церкви і то в громаді, котра має понад 80 відсотків населення греко-кат. віросповідання. Проти рішення повітового виділу з 3. березня 1931 ч. 511, котрим не затверджено ухвали громадської ради щодо відступлення маленького скравка громадського пасовища під будову церкви, вніс греко-кат. парохіальний уряд у Скваряві відклик до воєвідського уряду в Тернополі, бо справа для парохії дуже пекуча. Треба конечно будувати нову церкву, і то муровану, громадська рада йде в цьому ділі на руку, а припиняє справу повітовий виділ і то в католицькій державі. Плани будови церкви (інж. Левинського зі Львова) тернопільське воєвідство затверди-

ло і місцеві громадяни зложили вже добровільно поважнішу квоту, закупили в Околім камінь під фундаменти та наразі около 100.000 цвгол, матеріял цей звезли на місце і хотять ще літом цього року приступити до будови церкви коштом понад 200.000 золотих. Дня 8. квітня ц. р. приїхала до Тернополя до воєвідства депутація від громади Скваряви під проводом свого пароха, що пішла по інтервенцію до посла д-ра Ст. Барана. Згадану депутацію пос. д-р Баран запровадив до воєвідства і тут представив цілий стан референсові цієї справи, радникові Пйотровському. Останній заявив депутації, що справа відклик буде на денному порядку воєвідської ради около 20. квітня ц. р. і вона її остаточно вирішить. Тому, що повітовий виділ робить також заміт, що відклик повинна була внести громадська рада, остання рішила на основі окремої ухвали прилучитися в цілості до відклику греко-кат. парохіального уряду в Скваряві. Громадський уряд повідомив про це воєвідство, залучаючи відніс дотичних громадських ухвал. Громада Скварява жде нетерпеливо на рішення воєвідської ради і сподіється, що обстане там за нею одиницький український член цієї ради, проф. Іларія Брик-кович.

— 0 —

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Понеділок, 20. квітня, година 7:30 веч.
Вікторія і її гузар.
Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Понеділок, 20. квітня, година 7:30 веч.
Спір за фельдфебля Грішу.
Малый Миський Театр:
Понеділок, 20. квітня, година 7:30 веч.
Интерес в Америку, Франка.

Кіна.

ЯПОЛЬО: Звукова оперетка „На при-
каз князів“ (Лілія Гарвей).
КЯСНО: Звукова фільма: „Анна Хрі-
сті“ (Грета Гарбо).
КОЛЬОСЕН: „Чотири пера“ (Клін
Брук, Ноан Бері).
ЛЕВ: Звукова фільма „Вічні дурні“
(в жидівській мові) та додатки.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „На-
дає ніч“.
ОАЗА: Звукова фільма „Співцве сер-
це“ (Ол. Льюїсон, Соні Бой).
ПАЛАС: Звукова фільма: „На Заході
без змія“ (Ремарка).
ПАН: „Кохання в кайданах“. „Я хочу
на полотно“.
ПАСЯЖ: „Чорний тув“, „Понад сніг“.
ПРОМІНЬ: „Залюблені“.
ФАТАМОРГАНЯ: „Івонна“ (Ядв. Смо-
сарська).
ХИМЕРА: „Чорна жінка“.
СТИЛЕВЕ: Залізні маски (Фербенкс).
УТІХА: „Шляхом ганьби“. „Студент
з Монтани“.

Програма радіо.

Понеділок 20. квітня 1931.
Варшава (1411,8) 17:45 Легка музика.
Гельсінгфорс (221,4) 17:00 Соля на
картети. Талін (296,1) 20:10 Радіорк.
Пюондон (356,3) 13:00 Концерт Бер-
лін (419) 19:00 Концерт Рим (441,2) 17:30
Концерт. Прага (486,2) 16:30 Концерт.
Відень (516,3) 19:30 Концерт мандоли-
ністів. Будапешт (550,5) 12:00 Бала-
тайки. Харків (937,5) 15:00 Концерт.
Париж (1724,1) 22:30 Концерт.
Вівторок 21. квітня 1931.
Варшава (1411,8) 17:45 Симфонічний
концерт. Гельсінгфорс (221,4) 17:25
Мандолинова музика. Берлін (419) 16:30
Концерт. Рим (441,2) 17:00 Концерт.
Прага (486,2) 16:30 Радіоркестра. Ві-
день (516,3) 19:45 Вечір Штрауса. Бу-
дапешт (550,5) 9:15 Військова оркестра.
Харків (937,5) 15:00 Концерт. Париж
(1724,1) 21:45 Музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 20. квітня.
12:10, 15:15, 16:45, 19:25, 19:55 Грамофон.
14:15 Господ. комунікат. 14:50 Фр. дикція.
16:15 Програма для молоді. 17:45 Легка
музика. 18:45 Всичина 19:10 Рідинча
скринька та бірка. 20:00 Фейлетон. 20:15
Фейлетон „В спокої сила“. 23:30
Муз. відчит. 21:00 Оперетка. 23:20 Тан-
кова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В понеділок дня 27. квітня ц. р.
в 12. годині вполудне відбудеться в селі
„Народного Дому“ звичайні Загальні
Збори Кружка „Рідної Школи“ У. П. Т.
у Дрогобичі зі звичайною програмою
нараз. — Старшина Кружка.

Висока Технічна Школа в Данцігу.

Одною з західно-європейських високих
шкіл, що найкраще надається для студій
нашої молоді, є В. Техн. Школа в Дан-
цігу. На виїзд до Данцігу не потрібно
заграничного паспорта, вистарчає „до-
вуд особисті“; для прийняття на данціг-
ську техніку нема ніяких вступних іспі-
тів; іспитів та дипломів данцігської
техніки в Польщі не треба нострифіку-
вати. — Студії у В. Т. Ш. у Данцігу
можна зачинати без ніяких перешкод
або в літньому або в зимовому семестрі.
Вписи на літній семестр відбуваються
протягом місяця квітня, а на зимовий
протягом жовтня. — Данцігська Висока
Техн. Школа — одна з країнних модер-
них німецьких політехнік, має такі фа-
культети в відділах: 1. Загальних
наук: а) Філософічно-природничий.
б) Математично-фізичний, в) Хемічний.
II. Будівельний: а) Архитектур-
ний, б) Будівельної інженерії (загальна
будівельна інженерія водна і надземна).
III. Будови машин, електротех-
ніки, корабельництва та будови лі-
таків: а) Будова машин, б) Електро-
техніка, в) Будова кораблів, г) Будова
корабельних машин, д) Будова літаків.
— Шкільний рік ділиться на два семестри:
літній від 25. IV. до 20. VII. і зимовий
від 15. X. до 15. III. Перед вступленням
на факультет III-й треба відбутися пі-
річну безперервну практику у фабриці
машин. Практику цю можна відбутися
у якійнебудь фабриці машин або в за-
лізничних вартатах. Підчас практики
необхідно провадити денник робіт,
який враз зі свідомством про практику
треба долучити як зазвучник до про-
хання про прийняття на Техніку. Вступ-
них іспитів нема ніяких. Прохання про
прийняття треба вносити: на літній се-
местр до 30. IV., а на зимовий до 30. X.
— До прохання про прийняття треба за-
лучити: 1) Гімназіальне свідомство зріло-
сти в оригіналі і легалізованім перекладі
на німецьку мову. 2) Опис життя (т. зв.
„Lebenslauf“) у німецькій мові. 3) Зобо-
в'язання родичів платити шкільні оплати
(в нім. мові). 4) Свідомство відбуття прак-
тики — якщо кандидат думає вписатися
на один з відділів III-го факультету.
5) Свідомство моральності (т. зв. „Фі-
рунгсшайн“), о скільки кандидат протя-
гом одного або більше років по зложен-
ню матері не вписувався на якунебудь
високу школу, або перервав свої висо-
кошкільні студії (в інших школах) по-
найменше на пів року; свідомство це
виставляє приналежний парохіальний
уряд. У всіх інших випадках свідомство
цього не потрібно. — Вихади, хоч і чуж-
ий нам німецькій мові, ведуться у цій
техніці дуже арозуміло, бо професори,
зважаючи на присутність чужинців, осо-
бливо на перших семестрах, стараються
вести свої лекції надзвичайно приступно.
— Семестральна оплата за науку, за ко-
ристування сядами, рисунковими, лабо-
раторіями та приладами вноситься у ту-
тешній Техніці відповідно до числа об-
ложених лекцій і впрям около 60 (шість-
десяти) американських доларів. На ви-
щих семестрах можна дістати звизку
оплати до половини. — На місячне утри-
мання одного студента, себто на харч,
помешкання, опад, світло і інші дрібні
видатки треба около 20 ам. доларів.
Під теперішню пору студіює у В. Т. Ш.
в Данцігу 68 українських студентів.
Від 1923-го року по цей час одержало
диплом тутешньої В. Т. Школи з усіх
факультетів 62 українці. — З проханням
про прийняття до В. Т. Ш. у Данцігу та
за інформаціями звертатися на адресу:
Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa“,
Danzig-Langfuhr, Technische Hochschule.

На „Рідну Школу“ зложили в золотих
ВП: Заточенці в Любліні 52— по Різ-
двяних святках; ученики VIII п класу укр-
муж. гімназії в Перемишлі 26— з нагоди
іменини господаря класи; Філарет Глади-
лович, Львів 5—; о. В. Лончина, Львів
4— і посол Олекса Яворський 5—, за-
жисть святочних побажань. — ВП. Жер-
твотворцям складає ширю подяку Головна
Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИНИКАРСЬКО-ЮВІЛЕРСЬКІ
роботи виконує найдбайливіше —
Домбровські і Розважескі —
Львів. Академічна 2. ГОДИНИКИ, БІ-
ЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір.
Дешево. Догідні умови. 1417 10—?

КОРОНКИ, — таблетики, — рештки
брокатів випродує по соткових
цінах — **ВАНК** — пл. Марійська 5. I. пов.
1705 7—7

ДО ВСЕЧЕСНИХ ОЦІВ ПАРО-
ХІВ. Двох інвалідів У. Г. А., що
займаються продажу деволюцій, звер-
таються отси до Всч. Оців Парохів
з проханням повідомити їх про ре-
чизнь св. місій, які відбуваються в їхніх
парохіях та ним робом дати їм змогу
чесним способом заробити собі й ро-
дині на прожиток. Повідомлення проси-
мо слати бодай на тиждень перед св.
місією на адресу: Яків Л. Запитів, пп.
Підліски Малі. 3—3

ГОДИНИКИ тільки найліпших фа-
брик, прецизійні, продає за готівку
і на рати від десятиків літ з найліпшої
сторони знає фірма Іван Зельтен-
райх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1538

МЕНІКАННЯ, центр міста, зложене
з 3 покоїв, сальки, кухні і прина-
лежностей, що надається і на бюро або
для лікаря, також і на мешкання до від-
ступлення. — Згодошення приймає з че-
мною адвокат Д-р Ігнатій Кагане, вул.
3-ого Мая 11, год. 4—6 попол. 1863 1—2

ЦЕНІВ—БЕРЕЖАНИ 56 моргів грун-
ту першої класи, в тім 15 моргів
городів, будинки муровані. Дім мешкаль-
ний критий бляхою. Ціна 1400 золотих
від морга враз з будинками. Оферти:
Stoklosa, Królewskia Huta, plac Matejki 1.

Ширіть
наш часопис!

Магазин жіночої і мужеської конфекції

ФИЛИПА СТЕРНБАХА

у ЛЬВОВІ, пл. Смольки, ч. 4. Тел. 38—72.

поручає на теперішній сезон: краєві та чужинні
матеріяли по безконкурентційних цінах на догідних
1673 умовах сплати. 14—15

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександр Костик. Видає Видавничі Спілка „Діло“.

В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів. Ринок ч. 10.